

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII**

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 465

din 16 mai 2013

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, transmis spre avizare de Ministerul Justiției cu adresa nr. 40528/2013 din data de 25.04.2013;

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată:

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

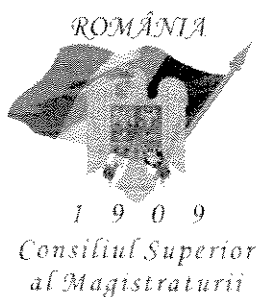
HOTĂRĂȘTE :

Art. 1. – Avizează favorabil proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, cu observațiile prezentate în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

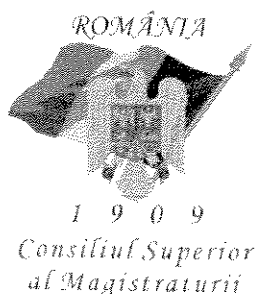
*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Art. 2. – Prezenta hotărâre se comunică Ministerului Justiției, potrivit legii.

Data în București, la 16.05.2013

PREȘEDINTE,
Procuror Oana Andrea SCHIMIDT HĂINEALĂ

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 465 din 16 mai 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004
privind cooperarea judiciară internațională în materie penală

În urma examinării proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, transmis spre avizare de Ministerul Justiției;

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată;

În baza Hotărârii nr. 465 din 16 mai 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii;

Avizează favorabil proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, cu următoarele observații:

1) Cu privire la instituția extrădării, conform actualelor dispoziții, măsurile ce pot fi luate față de persoana extrădabilă sunt: reținerea în vederea extrădării (art. 45), arestarea provizorie (art. 43) și arestarea provizorie în caz de urgență (art. 44).

Spre deosebire de arestarea provizorie reglementată la art. 43, arestarea provizorie în caz de urgență intervine, cum este firesc, în caz de urgență, chiar înainte de formularea și transmiterea cererii formale de extrădare.

În proiect, s-a propus reorganizarea textelor care reglementează aceste măsuri, reținerea în vederea extrădării fiind mutată la art. 44, iar arestarea provizorie în caz de urgență la art. 45.

Tot astfel, s-a propus modificarea alin. (2) al art. 43, după cum urmează:

„(2) După identificare, procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărei circumscripție a fost prinsă persoana extrădabilă sesizează de îndată curtea de apel competentă, pentru a aprecia asupra luării măsurii prevăzute la art. 45 și continuarea procedurii judiciare de soluționare a cererii de extrădare. În cazul prevăzut la art. 42 alin. (1¹), audierea persoanei extrădabile de către Curtea de Apel București

1

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

Anexă la Hotărârea nr. 465 din 16 mai 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

se poate realiza și prin videoconferință. Lucrările efectuate de parchetul de pe lângă curtea de apel în a cărei circumscripție a fost prinsă persoana extrădabilă se trimit Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București, imediat după audierea persoanei extrădabile."

Urmează a se analiza dacă în cuprinsul acestui text nu s-a strecurat o necorelare, căci deși art. 43 este dedicat în continuare arestării provizorii în vederea extrădării, care poate fi cerută după primirea cererii de extrădare și a actelor anexate, astfel după cum rezultă din alin. (1), totuși se menționează că procurorul sesizează curtea de apel competentă pentru a aprecia asupra luării măsurii prevăzute la art. 45; or, așa cum s-a arătat mai sus, la art. 45 din proiect este reglementată arestarea provizorie în caz de urgență, care se poate lua chiar înainte de transmiterea cererii formale de extrădare.

2) La pct. 9 din proiectul de lege s-a prevăzut modificarea art. 58, care reglementează predarea amânată în caz de extrădare.

Astfel, alin. (2) al art. 58 ar urma să prevadă următoarele:

„Predarea poate fi amânată atunci când:

a) se constată pe baza unei expertize medico-legale că persoana extrădată suferă de o boală gravă care face imposibilă predarea imediată. În acest caz, predarea se amână până când starea de sănătate a persoanei extrădate se va ameliora;

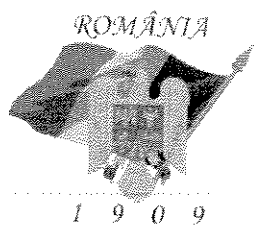
b) persoana extrădată este gravidă sau are un copil mai mic de un an. În acest caz, predarea se amână până la încetarea cauzei care a determinat amânarea;

c) din cauza unor împrejurări speciale, predarea imediată ar avea consecințe grave pentru persoana extrădată sau familia acesteia. În acest caz, predarea poate fi amânată cel mult 3 luni și numai o singură dată."

Se constată că aceste dispoziții au un conținut similar cu cele ale art. 453 din Codul de procedură penală, ce reglementează cazurile de amânare a executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.

În ceea ce privește cazul de la alin. (2) lit. a), urmează a se analiza dacă, în ceea ce privește termenul până la care se poate amâna predarea, nu ar trebui ca, pentru mai multă claritate și pentru a evita orice interpretări ale noțiunii de „ameliorare” a stării de sănătate a persoanei extrădate, să se completeze dispozițiile menționate, similar dispozițiilor din Codul de procedură penală. Astfel, s-ar putea prevedea ca predarea să fie amânată „până când starea de sănătate a persoanei extrădate se va ameliora, astfel încât predarea să fie posibilă."

3) Referitor la emiterea mandatului european de arestare (MEA) de către autoritățile române (art. 88), semnalăm necorelările strecurate în cuprinsul art. 88 alin. (4) lit. b) și alin. (5) din proiect, unde referirea se face la alin. (2) și respectiv la alin. (3) lit. b), deși acestea ar fi trebuit a fi făcute la alin. (1) și respectiv alin. (4) lit. b).

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 465 din 16 mai 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

4) Cu referire la ipoteza în care autoritățile române execută un mandat european de arestare, la pct. 30 se introduce un nou articol, art. 103¹, ce reglementează ipoteza revocării deciziei în baza căreia a fost introdusă semnalarea în vederea arestării sau emis mandatul european de arestare.

Acest articol prevede, la alin. (1), că, atunci când statul emitent informează cu privire la revocarea deciziei în baza căreia a fost introdusă semnalarea în vederea arestării sau a fost emis mandatul european de arestare:

„a) procurorul, sesizat potrivit art. 99 sau art. 101, dispune clasarea și informează despre aceasta Centrul de Cooperare Polițienească Internațională din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române și direcția de specialitate din cadrul Ministerului Justiției;

b) judecătorul, sesizat potrivit art. 101 sau art. 102, prin sentință definitivă, ia act de revocarea deciziei în baza căreia a fost introdusă semnalarea în vederea arestării sau a fost emis mandatul european de arestare, după caz, și dispune revocarea măsurii preventive luată față de persoana solicitată.”

Textul alin. (1) lit. b) poate fi completat, în sensul ca procurorul să aibă și obligația de a dispune revocarea măsurii reținerii luate față de persoana solicitată conform art. 100 alin. (1) și punerea de îndată în libertate a acesteia, dacă o astfel de măsură a fost luată. Este drept că reținerea nu poate fi dispusă pe o durată mai mare de 24 de ore, timp în care este puțin probabil ca statul emitent să informeze cu privire la revocarea deciziei, însă, cel puțin teoretic, o astfel de posibilitate există.

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, dacă informarea prevăzută la alin. (1) intervine după rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus predarea persoanei solicitate către statul emitent, curtea de apel competentă, la sesizarea procurorului, dispune prin sentință definitivă revocarea executării mandatului european de arestare și, dacă este cazul, revocarea măsurii privative dispuse anterior. De asemenea, urmează a se analiza dacă nu ar fi necesară inserarea unor dispoziții similare și în cazul extrădării.

5) În ceea ce privește transferul de proceduri au intervenit modificări față de forma inițială a proiectului de lege, printre care completarea art. 123, ce reglementează schimbul de informații și consultările cu autoritățile judiciare străine, fiind introdus un nou alineat, alin. (5), care prevede că cererile formulate de către autoritățile altor state în vederea confirmării existenței unor proceduri paralele se soluționează de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, autorităților străine urmând a le fi comunicate anumite informații, cu excepția cazului „în care prin furnizarea acestora s-ar putea aduce prejudicii unor interese naționale fundamentale în materie de securitate sau care ar putea pune în pericol siguranța persoanelor”.

Urmează a se analiza dacă, în situația în care cauza cu privire la care autoritățile străine solicită informații se află în faza de judecată, nu ar trebui consultată instanța pe

Anexă la Hotărârea nr. 465 din 16 mai 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

rolul căreia se află cauza cu privire la incidența sau nu a cazurilor de excepție mai sus prezentate, în care nu se furnizează informațiile solicitate.

6) La art. 128, dedicat cererilor de preluare a procedurilor, s-a modificat alin. (2), cu referire la competența de soluționare a acestor cereri. La teza I, s-a prevăzut care anume parchet și respectiv care instanță sunt competente în a soluționa cererile de preluare a urmăririi penale și respectiv a judecării, atunci când infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul țării.

Teza a II-a, incidentă în ipoteza săvârșirii infracțiunii în străinătate, ar fi trebui să aibă un conținut simetric, prin prevederea parchetului/instanței competente în soluționarea cererilor de preluare a urmăririi penale/judecării. Se constată însă existența unei omisiuni, nefiind menționată decât unitatea de parchet competentă, iar nu și instanța cu atribuții în soluționarea cererii de preluare a procedurii.

7) În ceea ce privește Titlul V - Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, a ordonanțelor penale și a actelor judiciare în relația cu statele terțe, se constată că, spre deosebire de forma inițială a proiectului, hotărârile pronunțate în diversele proceduri de recunoaștere nu mai sunt definitive, putând fi recurate.

Rămâne însă de analizat în ce măsură este de acceptat posibilitatea dată ministrului justiției de a solicita procurorului să declare recurs împotriva anumitor hotărâri. Avem în vedere, în acest sens, dispozițiile art. 135 alin. (11) și art. 137 alin. (8).

8) Cu privire la Titlul V, textele referitoare la soluționarea recursurilor împotriva diferitelor hotărâri ar trebui să specifice expres modalitatea de judecare a cauzei (cu/fără citarea părților, cu/fără participarea procurorului), în condițiile în care, cu privire la judecata în primă instanță, există dispoziții exprese în acest sens. Exemplificăm cu dispozițiile art. 139 alin. (3) și ale art. 140 alin. (5).

Observația este valabilă și cu privire la dispoziții ce se regăsesc în alte titluri, cum ar fi art. 170¹⁴, în care, la alin. (4)-(6) sunt cuprinse dispoziții referitoare la calea de atac ce poate fi promovată împotriva încheierii prin care judecătorul român recunoaște actul străin prin care s-a luat măsura supravegherii, niciunde în cuprinsul acestor dispoziții neprevăzându-se însă dacă se dispune sau nu citarea persoanei supravegheate, deși acest lucru ar fi trebuit clarificat, în condițiile în care, în cadrul altor dispoziții, s-au inserat dispoziții exprese în acest sens (a se vedea, spre exemplu, art. 170²⁶ alin. 5).

9) Cu referire la art. 170⁸ alin. (3), ce reglementează supravegherea respectării obligațiilor ce revin persoanei supravegheate, se constată că sunt enumerate *alternativ* anumite situații de excepție, astfel că, după litera e) se impune inserarea conjuncției „sau”, pentru a evita eventuale interpretări.

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 465 din 16 mai 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

Și tot cu referire la acest articol, mai precis la alin. (3) lit. a), ar trebui completată referirea la schimbarea „reședinței legale” pe teritoriul altui stat decât cel de executare, fiind mai adecvată folosirea terminologiei din restul secțiunii, respectiv „reședința legală obișnuită”. Aceasta întrucât ceea ce este important, din perspectiva obiectului reglementării, este locul unde persoana locuiește efectiv, iar nu doar formal.

10) La art. 170¹³ alin. (4) se prevede posibilitatea atacării cu plângere a ordonanței procurorului român, prin care s-a dispus cu privire la recunoașterea actului prin care statul emitent a luat măsura de supraveghere, de către persoana supravegheată sau de orice persoană interesată, în termen de 5 zile de la comunicarea copiei de pe ordonanță. Or, termenul de 5 zile de la comunicare nu ar putea fi incident decât în cazul persoanei supravegheate, iar nu și al persoanelor interesate.

11) În art. 170¹⁵, la alin. (2) și (3) se face referire doar la ordonanța procurorului prin care se recunoaște, în faza de urmărire penală, actul prin care statul emitent a luat măsura supravegherii, nu și la încheierea similară dată de judecător în faza de judecată. Urmează a se clarifica dacă este vorba de o simplă omisiune, iar nu de excluderea acestor din urmă acte.

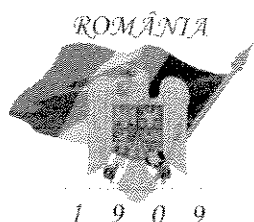
12) În art. 170¹⁶, ce reglementează condițiile pentru recunoașterea actului prin care statul emitent a luat măsura supravegherii, la litera g) se prevede condiția ca „măsura de supraveghere stabilită de statul emitent să nu facă parte din categoria celor prevăzute la art. 170¹ alin. (2)”. Față de dispozițiile art. 170¹ referitoare la domeniul de aplicare și înțelesul unor termeni, negația pare greșit folosită, urmând a se clarifica aceste aspecte.

13) În ceea ce privește Titlul VII – Asistența judiciară în materie penală, una dintre modificările cele mai importante vizează art. 176, ce reglementează actualmente perchezițiile, ridicarea de obiecte și înscrisuri și sechestrul.

În proiect, se detaliază procedura aplicabilă în cazul unor cereri având un astfel de obiect, atât în situația în care România este stat solicitant, cât și atunci când este stat solicitat. Cu referire la această din urmă ipoteză, dispozițiile alin. (6) prevăd următoarele:

„Atunci când România este stat solicitat, ridicarea de obiecte și înscrisuri și percheziția se dispune și se efectuează potrivit Codului de procedură penală, în baza ordonanței procurorului sau a încheierii judecătorului, iar în cazul percheziției, în baza autorizației dată de judecătorul român competent. În cazul percheziției domiciliare, condiția începerii urmăririi penale prevăzută de Codul de procedură penală nu se aplică.”

Referitor la dispozițiile tezei I, ar trebui să se clarifice de către inițiator dacă autorizația dată de judecătorul român competent, la care se face mențiune, se cere doar în

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 465 din 16 mai 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

cazul percheziției domiciliare ori în toate cazurile în care se solicită o percheziție.

Pe de altă parte, tot cu referire la ipoteza în care România este stat solicitat, nu reiese care procuror sau care anume judecător sunt competenți a dispune cu privire la ridicarea de obiecte și înscrisuri/percheziție.

14) Modificarea alin. (5) al art. 178 este în sensul conferirii competenței de a executa cererile formulate de autoritățile altor state de audiere prin videoconferință parchetelor de pe lângă curțile de apel, în cursul urmăririi penale.

Aceasta presupune dotarea corespunzătoare a parchetelor de pe lângă curțile de apel, din punct de vedere tehnic, cu amendamentul totuși că, potrivit alin. (2) al art. 178, nemodificat, „o asemenea cerere poate fi acceptată de statul român dacă nu contravine principiilor sale fundamentale de drept și cu condiția să dispună de mijloacele tehnice care să permită efectuarea audierii prin videoconferință”.

15) La pct. II al proiectului de lege, se prevede modificarea și completarea unor articole la data intrării în vigoare a noului Cod penal și a noului Cod de procedură penală, în raport de dispozițiile noilor Coduri.

La pct. 2, se prevede modificarea art. 8 alin. (1) lit. b), după cum urmează: „pedeapsa aplicată în cauză, printr-o hotărâre definitivă de condamnare, a fost executată sau a format obiectul unei grațieri sau amnistii, în totalitatea ei ori asupra părții neexecutate sau dacă s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei și a expirat termenul de supraveghere fără a interveni revocarea sau anularea acestora.”

Or, noul Cod penal nu prevede un termen de supraveghere decât în cazul amânării aplicării pedepsei, nu și în cazul renunțării la aplicarea pedepsei. Este drept că dispozițiile art. 82 alin. (3) din noul Cod penal prevăd că, *dacă în termen de 2 ani de la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei se descoperă că persoana față de care s-a luat această măsură săvârșise anterior rămânerei definitive a hotărârii o altă infracțiune, pentru care i s-a stabilit o pedeapsă chiar după expirarea acestui termen, renunțarea la aplicarea pedepsei se anulează și se stabilește pedeapsa pentru infracțiunea care a atras inițial renunțarea la aplicarea pedepsei, aplicându-se apoi, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară*, însă termenul menționat nu este un termen de supraveghere.

Ca atare, urmează ca inițiatorul să clarifice textul menționat, în raport de ceea ce s-a urmărit prin respectiva reglementare.

16) Erori materiale semnalate:

- la art. 131, la alin. (2) se impune realocarea literelor, lit. e) figurând, din eroare, în cuprinsul literei d);

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 465 din 16 mai 2013 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

- la art. 140⁵, la alin. (1), se impune realocarea literelor, constatându-se că acestea debutează cu lit. b);

- la pct. 48 al art. I din proiectul de lege, în care se prevede introducerea unui nou Titlu după Titlul VI, respectiv Titlul VI¹, se arată că acest nou titlu este alcătuit din art. 170¹-170²⁰, când, în realitate, ele este alcătuit din art. 170¹-170⁴⁴.

PREȘEDINTE,

Procuror Oana Andrea SCHMIDT-HĂINEALĂ

